

## COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC819  
Zaaknummer Klachtencommissie 2015W1395

**datum uitspraak 19/04/2017**

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

**[naam]**,  
geboren op [datum],  
wonende te [plats],  
hierna te noemen: verzoeker,  
aanvankelijk bijgestaan door mr. C. de Jongh,  
advocaat te Roelofsarendsveen,  
thans door mr. M.Y.M. Renken, advocaat te Leiden,

te voldoen door:

**de Congregatie van de Fraters van Tilburg**,  
gevestigd te Tilburg,  
hierna te noemen: verweerder.

### **1. Verloop van de procedure**

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 24 juni 2016, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 9 juni 2016 met zaaknummer 2015W1395 waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 10 juni 2016, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is op 5 juli 2016 door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 16 september 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Mr. Renken heeft bij brief van 14 december 2016 de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd. Verweerder heeft hierop bij brief van 10 januari 2017 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

## 2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

2.2 Al vanaf zijn vijfde levensmaand heeft verzoeker in verschillende tehuizen verbleven. Vlak voor zijn zevende verjaardag, op [datum], werd verzoeker geplaatst in [instelling] te [plaats].

### 2.3 Misbruik door wijlen [naam] (frater [naam])

Verzoeker is in [instelling] seksueel misbruikt door wijlen [naam] (hierna: Frater [naam]), die in de ogen van verzoeker de groepsleider was. Verzoeker sliep met andere kinderen op een slaapzaal en frater [naam] sliep in een kamertje naast de slaapzaal. Toen verzoeker op enig moment naar frater [naam] toe ging omdat hij pukkeltjes op zijn benen had, zei frater [naam] tegen verzoeker dat hij die avond naar zijn kamertje moest komen als iedereen sliep. Verzoeker deed dit. In het kamertje van frater [naam] moest verzoeker zich uitkleden en op het bed gaan liggen. Vervolgens smeerde frater [naam] de benen van verzoeker in met talkpoeder, waarbij hij langdurig over de benen van verzoeker wreef. Na een tijdje kleepte frater [naam] zichzelf uit, trok zijn pyjama aan en ging naast verzoeker liggen. Hij begon verzoeker te strelen, aaien en zoenen over diens hele lichaam. Ook reed hij met zijn geslachtsdeel tegen het lichaam van verzoeker aan. Verzoeker hoorde frater [naam] hijgen en kreunen in zijn nek. Even daarna verliet frater [naam] het bed met het excuus dat hij even bij de andere kinderen moest kijken. De pukkeltjes op zijn benen verdwenen niet, waardoor verzoeker regelmatig naar de kamer van frater [naam] werd geroepen voor 'de behandeling', waarna het hiervoor beschreven seksueel misbruik zich herhaalde. Gaandeweg werd het seksueel misbruik heftiger. Verzoeker moest frater [naam] aftrekken. Ook moest hij de penis van frater [naam] likken en in zijn mond nemen. Het seksueel misbruik heeft ongeveer tien keer, verspreid over het gehele jaar dat verzoeker bij frater [naam] in de groep zat, plaatsgevonden. Verzoeker sliep dan bij frater [naam] op de kamer, maar werd naar zijn eigen bed teruggestuurd voordat de andere kinderen wakker werden. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik acht jaar oud.

### 2.4 Misbruik door wijlen [naam] (frater [naam])

Toen verzoeker ongeveer 10 jaar oud was, kwam hij bij in de groep van wijlen [naam] (hierna: frater [naam]). Verzoeker had een slecht rapport en werd door frater [naam] naar boven gestuurd. Verzoeker moest een krukje meenemen en in de doucheruimtes op frater [naam] wachten. Frater [naam] kwam binnen en sloot de doucheruimte af. Hij ging op het krukje zitten dat verzoeker mee had moeten nemen. Verzoeker moest zijn broek naar beneden doen en over de knie van frater [naam] gaan liggen. Vervolgens werd hij hard en lang door frater [naam] op zijn blote billen geslagen. Toen frater [naam] er genoeg van had, begon hij verzoeker over zijn billen te strelen en te zoenen. Ook speelde hij met het geslachtsdeel van verzoeker en dwong verzoeker hetzelfde bij hem (frater [naam]) te doen. Verzoeker moest het geslachtsdeel van frater [naam] likken en in zijn mond nemen.

Tevens moest verzoeker op de schoot van frater [naam] gaan zitten met zijn rug naar de hem toe. Frater [naam] bereed verzoeker dan van achteren, waarbij zijn geslachtsdeel tussen de billen en benen van verzoeker bewoog.



Hierna volgde op iedere aanleiding om straf uit te delen een gang naar de douchesruimtes, zoals hiervoor omschreven. Het seksueel misbruik door frater [naam] heeft gedurende een jaar een paar keer per week, althans regelmatig, plaatsgevonden.

### 3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 Verzoeker heeft als bewijsmiddel bedoeld in artikel 7 sub a van de Compensatieregeling in het geding gebracht het advies van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In dit advies is de klacht gegrond verklaard. Ook is overgelegd het besluit van verweerder tot overname van het genoemde advies van de Klachtencommissie.

#### 3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag sprake is van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,-. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4<sup>e</sup> alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

#### 3.3 categorie-indeling n.a.v. het misbruik door frater [naam] en frater [naam]

Gelet op het seksueel misbruik dat verzoeker door beide fraters afzonderlijk is aangedaan, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat in beide gevallen afzonderlijk beschouwd sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. Het gepleegde seksueel misbruik van de beide fraters gezamenlijk beschouwd dient derhalve ook ingedeeld te worden als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' op grond van de navolgende en verzwarende omstandigheden:

- het misbruik heeft in zijn totaliteit plaatsgevonden gedurende ongeveer twee jaar (één jaar door frater [naam], en één jaar door frater [naam]);
- er is sprake van misbruik door twee daders;
- het misbruik door frater [naam] vond ongeveer tien keer plaats en het misbruik door frater [naam] een paar keer per week, althans regelmatig;
- het misbruik door frater [naam] bestond uit betasting van intieme delen, aanrijden tegen verzoeker, aftrekken en oraal seksuele handelingen; het misbruik frater [naam] bestond uit betasting van intieme delen, oraal seksuele handelingen, aanrijden en kussen;
- het seksueel misbruik door frater [naam] ging gepaard met slaag op de blote billen van verzoeker;
- verzoeker was vanwege zijn achtergrond verhoogd kwetsbaar;
- verzoeker was bij aanvang van het misbruik acht jaar oud.



Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4<sup>e</sup> alinea).

#### **4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand**

##### *algemeen*

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

##### *standpunt verzoeker*

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Renken namens verzoeker bij brief van 14 december 2016 gereageerd. Deze brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker was door zijn achtergrond extreem kwetsbaar toen hij in [instelling] werd geplaatst. De fraters moeten dit hebben geweten en in plaats van met deze kwetsbaarheid rekening te houden, is verzoeker misbruikt.

Verzoeker heeft op [jaar]-jarige leeftijd [opleiding] ([opleiding]) afgerond en keerde terug naar zijn ouderlijk huis. Hier wachtte hem geen warme ontvangst en er ontstonden conflicten. Verzoeker voelde zich genoodzaakt de ouderlijke woning te verlaten en te gaan werken. Uiteindelijk ging verzoeker werken in [bedrijfstak], waar hij tot medio [jaar] werkzaam is geweest.

Verzoeker heeft gedurende zijn hele volwassen leven verdovende middelen (drugs en alcohol) gebruikt om zijn dagelijkse angst- en paniekaanvallen de baas te kunnen zijn. Door zijn situatie kon verzoeker geen vervolgopleiding genieten. Na verlies van zijn baan in [bedrijfstak] in [jaar] ging het bergafwaarts met verzoeker. Hij stortte in, raakte verder verslaafd aan drank en drugs. Ook kampte hij in toenemende mate met depressies, verslavingen, herbelevingen, angsten en nachtmerries. Verzoeker heeft zich in [jaar] gewend tot hulpverlening ([verslavingszorg]) alwaar hij een geïntegreerde trauma- en verslavingsbehandeling onderging. Verzoeker lijdt aan een posttraumatische stressstoornis (PTSS) ten gevolge van het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan.

Het door verzoeker tijdens zijn werkzame leven verdiende inkomen is vanwege (de gevolgen van) het seksueel misbruik ver achtergebleven bij een modaal inkomen en zelfs gelegen onder het bijstandsniveau. Ook heeft verzoeker ten gevolge van de eigen bijdrage ziektekosten moeten maken in verband met therapie en medicatie ten gevolge van het misbruik.

In de hypothetische situatie waarin verzoeker niet seksueel zou zijn misbruikt, zou hij een vak in de creatieve sector hebben geleerd en een beroepsopleiding hebben gevolgd, waardoor hij een betere maatschappelijke positie had kunnen verwerven met een bijbehorende modaal inkomen en pensioen.



Verzoeker wenst - samenvattend - aanspraak te maken op een passend compensatiebedrag in categorie 5.

*standpunt verweerder*

4.3 Verweerder heeft bij brief d.d. 10 januari 2017 gereageerd. Verweerder wenst niet uitgebreid inhoudelijk te reageren en volstaat met de vermelding dat het seksueel misbruik, tezamen met andere negatieve, traumatische ervaringen in verzoekers jeugd, hebben gemaakt dat verzoeker helaas moeilijk zijn weg heeft kunnen vinden in het leven.

*overweging Compensatiecommissie*

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik zoals bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft een curriculum vitae overgelegd, alsmede enkele salarisstroken en jaaropgaves van zijn inkomen over recente jaren, een voortgangsrapportage van [verslavingszorg] d.d. 15 november 2016 opgesteld door [naam] (hoofdbehandelaar, psychiater) en door [naam] (psycholoog), alsmede een door [naam] en [naam] opgesteld Behandelplan d.d. 25 augustus 2016 en - tot slot - specificaties van gemaakte zorgkosten. Het is voor de Compensatiecommissie niet eenvoudig om zich een beeld te vormen van de wijze waarop verzoekers leven zou zijn verlopen indien het onderhavige seksueel misbruik verzoeker niet zou zijn aangedaan. Uit de stukken blijkt dat verzoeker reeds verhoogd kwetsbaar was omdat hij als baby al uit huis was geplaatst en omdat hij later - toen hij rond zijn [leeftijd] weer thuis kwam - door een conflict met zijn familie thuis niet welkom was. Daardoor moest hij voortaan voor zich zelf zorgen en gaan werken. Het is in dat licht bezien bewonderenswaardig dat verzoeker er in is geslaagd zijn [opleiding]-diploma ([opleiding]) te behalen. De hiergenoemde ongunstige omstandigheden die los staan van het seksueel misbruik maken echter dat de Compensatiecommissie niet kan concluderen dat voldoende aannemelijk is dat verzoeker - indien hij niet seksueel zou zijn misbruikt - wel een beroepsopleiding zou hebben afgemaakt en vervolgens op Mbo-niveau zou hebben gewerkt. Bij gebreke van nadere medische stukken, zoals een huisartsenjournaal waar de Compensatiecommissie wel om had gevraagd, is voor de Compensatiecommissie voorts niet (voldoende) inzichtelijk geworden of de oorzaak van verzoekers verslaving samenhangt met het hem vroeger aangedane seksueel misbruik of juist veeleer met de andere problemen waar hij in zijn leven mee kampte (opgroeien in tehuizen, moeilijkheden/conflicten in de thuissituatie en het op jonge leeftijd volledig op eigen benen moeten staan).

4.6 Op basis van de stukken van [verslavingszorg] en het Behandelplan is voor de Compensatiecommissie wel voldoende aannemelijk geworden dat verzoekers psychische veerkracht door het seksueel misbruik dermate was aangetast dat verzoeker bij het verlies van zijn werk in [jaar] volledig instortte en zijn psychische klachten en verslaving verergerden. Hij kon het verlies van zijn werk in [jaar] psychisch niet verwerken en vanaf dat moment decompenseerde hij. Uit de hiervoor genoemde stukken blijkt naar het oordeel van de Compensatiecommissie duidelijk dat het trauma van het seksueel misbruik een belangrijke onderliggende oorzaak is voor deze mindere draagkracht en de verergering van zijn problematiek.



Het Behandelplan vermeldt onder 'Beschrijvende diagnose': "*Tav psychiatrie is er sprake van PTSS, nav misbruik in jeugd op een internaat. Als gevolg hiervan is er sprake van somberheidsklachten, herbelevingen (nachtmerries) en angstklachten. [...] Client woont alleen en zelfstandig en heeft geen werk, maar een uitkering*". Onder 'Behandelbeleid' en 'Herstelpad' staat voorts vermeld dat een '*geïntegreerde trauma en verslavingsbehandeling*' zal worden gestart en dat sprake zal zijn van een '*Langdurig Intensieve Behandeling*'. De brief van [verslavingszorg] is hiermee in overeenstemming en noemt ook het seksueel misbruik als onderliggend trauma. De Compensatiecommissie sluit niet uit dat het onderliggende trauma er ook (mede) debet aan is dat verzoeker (voordat hij in [jaar] zijn werk verloor) alleen in kleinere parttime banen werkzaam was en ook dientengevolge aan het seksueel misbruik toe te rekenen vermogensschade zal hebben geleden.

Alle feiten en omstandigheden afwegend is de Compensatiecommissie van oordeel dat het seksueel misbruik verzoekers draagkracht en psychische veerkracht heeft aangetast, waardoor verzoekers verdienvermogen in ieder geval vanaf [jaar] is aangetast. Wel wordt opgemerkt dat aan de Compensatiecommissie geen inzage is verschaft in het soort uitkering waarop verzoeker thans aanspraak maakt en wat de hoogte daarvan is, terwijl daar wel naar was gevraagd. Nu de geleden vermogensschade niet exact valt te berekenen, zal de Compensatiecommissie deze, rekening houdend met al het hiervoor overwogene, schattenderwijs vaststellen. Een vergoeding voor gemaakte ziektekosten wordt daarin ook meegenomen, echter alleen gedeeltelijk omdat uit de overgelegde specificaties niet valt af te leiden of de gemaakte kosten samenhangen met aan seksueel misbruik gerelateerde problematiek.

4.7 Daarnaast kan verzoeker uiteraard aanspraak kan maken op een aanzienlijke vergoeding wegens geleden immateriële schade (smartengeld). Er is sprake geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik dat verzoeker regelmatig en door twee personen is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden. Daarbij wordt opgemerkt dat destijds duidelijk moet zijn geweest dat verzoeker door zijn thuissituatie verhoogd kwetsbaar was en hem dus veiligheid en geborgenheid geboden had moeten worden. Duidelijk is dat het seksueel van grote invloed is geweest op het welzijn en functioneren van verzoeker. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €80.000,- voor zowel materiele als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.9 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €1.877,03 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

## **5. Slotsom**

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

## **6. Het advies**

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €80.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €1.877,03 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 19/04/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter